

DG-001-0014123

Seat No. _____

B.A. (CBCS) (Sem. IV) Examination

April / May – 2015

Sanskrit : Paper - IX

(Sahitya Shastra) (साहित्यशास्त्र) (Elective-2) (New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 0014123

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના જવાબ મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં જ લખવાના રહેશે.

Instruction : Write answer of all questions in main answer sheet.

1 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તરમાં ચાર વિકલ્પોમાંથી કોઈપણ એક વિકલ્પ પસંદ કરીને લખો : 20

1 Choose the right answer from the given options : 20

(1) ઈ. સ.ની કઈ સદી મમ્મટાર્યનો કાર્યકાળ ગણાય છે ?

- (A) પહેલી સદી (B) અગિયારમી સદી
(C) પંદરમી સદી (D) પાંચમી સદી

(2) કાવ્યપ્રકાશનું વિભાજન શેમાં થયેલું છે ?

- (A) અંકમાં (B) ઉચ્છવાસમાં
(C) ઉલ્લાસમાં (D) પ્રકરણમાં

(3) આચાર્ય મમ્મટ સંકેત વિષયક કયા વાદને માન્ય રાખે છે ?

- (A) જાત્યાદિવાદ (B) જાતિવાદ
(C) વ્યક્તિવાદ (D) અપોહવાદ

(4) 'અભિહિતાન્વયવાદ' ના પુરસ્કર્તા કોણ છે ?

- (A) પ્રભાકર (B) નૈયાયિકો
(C) કુમારિલ ભટ્ટ (D) બૌદ્ધો

(5) આચાર્ય મમ્મટે સંકેત વિષયક કેટલા મતોનો ઉલ્લેખ કર્યો છે ?

- (A) પાંચ (B) છ
(C) આઠ (D) ચાર

- (6) 'लक्षणा तेन षड्विधा' काव्यप्रकाशना कया उल्लासमां आवे छे ?
 (A) त्रीज (B) बीज
 (C) दसमा (D) पडेला
- (7) लक्षणा मुज्य केटला प्रकार छे ?
 (A) छ (B) त्रश
 (C) यार (D) पांय
- (8) लक्षणा प्रवृत्त थवा माटेनी केटली शरतो छे ?
 (A) 02 (B) 04
 (C) 03 (D) 05
- (9) कया अलंकारमां श्लिष्ट विशेषशोथी अन्य विशे कथन थाय छे ?
 (A) व्याजोक्ति (B) विशेषोक्ति
 (C) समासोक्ति (D) निदर्शना
- (10) कारशरूप क्रिया थवा छतां इण न भणे तेने कयो अलंकार कडेवाय ?
 (A) विभावना (B) समासोक्ति
 (C) विशेषोक्ति (D) व्याजस्तुति
- (11) क्रियायाः प्रतिषेधेऽपि फलव्यक्ति _____ ।
 (A) विभावना (B) विशेषः
 (C) दृष्टांत (D) निदर्शना
- (12) _____ मुखे निन्दा स्तुतिर्वा रुठिरन्यथा ।
 (A) समासोक्तिः (B) विशेषोक्तिः
 (C) विशेषः (D) व्याजस्तुति
- (13) काव्यप्रकाशना द्वितीय उल्लासनुं नाम शुं छे ?
 (A) अर्थस्वरुप निर्णयः (B) शब्दार्थ स्वरुप निर्णयः
 (C) शब्दस्वरुप निर्णयः (D) अर्थव्यंज्यक्ता निर्णयः
- (14) 'व्याजोक्ति' शब्दनो अर्थ शुं थाय छे ?
 (A) प्रशंसा (B) कल्पना
 (C) बहानुं (D) डकीकत

- (15) ગૌણી લક્ષણાના કેટલા પ્રકારો છે ?
 (A) 03 (B) 02
 (C) 04 (D) 05
- (16) લઘ્વા તવ _____ નનુ સા ॥ પદમાં કયો અલંકાર છે ?
 (A) વિભાવના (B) વ્યાજોક્તિ
 (C) નિદર્શના (D) સમાસોક્તિ
- (17) કાવ્યપ્રકાશના દસમાં ઉલ્લાસમાં મુખ્ય કયો વિષય ચર્ચિત છે ?
 (A) ઉદાહરણ (B) કાવ્ય
 (C) અલંકાર (D) રસ
- (18) આચાર્ય મમ્મટના મતાનુસાર 'કાકુ' એટલે શું ?
 (A) ધ્વનિ (B) અધ્વનિ
 (C) કુધ્વનિ (D) ધ્વનિનો વિકાર
- (19) કાવ્યપ્રકાશ કેટલા ઉલ્લાસોમાં વિભક્ત છે ?
 (A) 08 (B) 10
 (C) 09 (D) 11
- (20) વિષયી વિષયને ગળી જાય તેવી લક્ષણાને કઈ લક્ષણા કહેવાય ?
 (A) શુદ્ધા લક્ષણા (B) સાધ્યવસાનિકા લક્ષણા
 (C) ગૌણી લક્ષણા (D) સારોપા લક્ષણા

- 2 'લક્ષણા તેન ષટ્વિધા' - ચર્ચો. 10
 2 Discuss - 'લક્ષણા તેન ષટ્વિધા'. 10

અથવા/OR

- 2 સંકેત વિષયક વિવિધ મતો ચર્ચો. 10
 2 Discuss the different views about - 'સંકેત'. 10

- 3 'અભિહિતાન્વયવાદ' - ચર્ચો. 10
 3 Discuss fully. - 'અભિહિતાન્વયવાદ'. 10

અથવા/OR

- 3 'વ્યંજનાવૃત્તિ'ના પ્રતિપાદન માટે મમ્મટે આપેલી દલીલો સમજાવો. 10
 3 Explain the arguments given by 'મમ્મટ:' to establish the - 10
 'વ્યંજનાવૃત્તિ'.

- 4 (अ) नीचेनाभांथी कोष्ठपक्षे अलंकारो उदाहरण आपी सभज्जवो : 8
- 4 (A) Discuss any two figures of speech with example and characteristics : 8
- (1) विभावना । (2) अर्थान्तरन्यासः ।
- (3) निदर्शना । (4) व्याजोक्तिः ।
- 4 (ब) नीचेनाभांथी कोष्ठपक्षे अलंकारो ओणभावो : 8
- 4 (B) Explain any two Alankaras of the following : 8
- (1) स एक स्त्रीणि जयति जयन्ति कुसुमायुधः ।
हरतापि तेनुं यस्य शंभुना न हतं बलम् ॥
- (2) सखि पश्य गृहारामपरागैरस्मि धूसरा ।
- (3) क्व सूर्यप्रभवो वंशः क्व चाल्पविषया मतिः ।
तितीर्षुर्दुस्तरं मोहादुडुपेनास्मि सागरम् ॥
- (4) साधु हति पुनः साधु कर्तव्यं किमतः परम् ।
यन्मदर्थे बिलूनासि दन्तैरपि नखैरपि ॥
- 5 नीचेनाभांथी कोष्ठपक्षे सविस्तर सभज्जवो : 14
- 5 Write critical notes on any two of the following : 14
- (1) खिन्नोऽसि मन्द कन्दर्पमच्चित्तेऽस्ति त्रिलोचनः ।
- (2) वाच्य एव वाक्यार्थ-इत्यन्विताभिधानवादिनः ।
- (3) न चैषापहनुति प्रकृता प्रकृतो भयनिष्ठस्य साम्यस्येहा संभवात् ।
- (4) वक्तृबोद्धव्यकाकूनां वाक्यवाच्यान्संनिधेः ॥
प्रस्तावदेशकालादेवैशिष्ट्यात् प्रतिभानुषाम् ।
योऽर्थस्थान्यार्थधीहेतुर्व्यापारो व्यक्तिरेव सा ॥